

GONÇAL CUTRINA, FIDEL AL SEU POBLE

PERE-JORDI PIELLA I VILAREGUT

(ALCALDE DE RIPOLL DE 1979 A 1993)

En constituir-se l'any 1979 l'Ajuntament democràtic, els regidors que el formaven tenien per a mi dos perfils ben diferenciats. Alguns eren persones de les quals tenia un coneixement escàs o, en certs casos, que apareixien per primera vegada en el meu escenari polític, cívic i cultural; d'altres, en canvi, eren d'una personalitat ja reconeguda i un compromís de fidelitat amb el país que venia de molt lluny. En Gonçal era un d'aquests. Des de feia molt de temps era habitual trobar-me'l en marxes excursionistes d'arreu del Ripollès, en actes organitzats per l'ARIC i per d'altres entitats ciutadanes, o bé era aquella persona a qui, des de l'agrupament escolta "Bernat Tallaferró", anàvem a consultar pel gran coneixement que tenia sobre tota

Maig del 1988. Pregó de les festes de Sant Eudald.

mena de qüestions comarcals. Les seves explicacions d'aquesta època les recordo afables i amb l'afany que aprofundíssim per nosaltres mateixos en els temes. Ens donava respostes, però també plantejava punts que incitaven al raonament.

Molts consistoris sorgits de les eleccions de l'abril de 1979 varen ser ajuntaments d'unitat. Les dificultats i les mancances acumulades durant quaranta anys de dictadura i la necessitat de trobar-hi solucions per enfortir així la democràcia, ho aconsellaven. A Ripoll també va haver-hi, majoritàriament, una entesa municipal durant el quadrienni (1979-1983) en què en Gonçal va ser-ne regidor. Com a ex-alcalde del municipi de la Parròquia de Ripoll, havia viscut molt de prop els problemes de la integració d'aquest comú amb Ripoll, i era la persona més indicada per ajudar a superar les friccions sorgides amb l'annexió, per això, a més de la conselleria de Sanitat i de la presidència del patronat de l'Hospital, se'l va responsabilitzar de la conselleria de Rodalies. Amb la perspectiva de quasi dues dècades, es pot dir que va assolir perfectament la fita encomanada.

Hi ha dos trets que voldria remarcar d'en Gonçal i la seva relació amb l'Ajuntament mentre en vaig ser alcalde: un és la creació de l'Arxiu Històric Municipal i l'altre la seva aposta pel Museu Etnogràfic de Ripoll.

Amb el cúmul de necessitats que havia d'assumir l'Ajuntament de Ripoll, del qual ell era regidor, va veure molt clar que, si no sensibilitzava el consistori sobre la conveniència d'un Arxiu Històric Municipal, era molt difícil que la instauració d'aquest servei mereixés tenir una certa prioritat. Per això solia portar els seus companys de consistori a les golfes de l'Ajuntament, i els descobria un munt de documents de l'antiga Parròquia de Ripoll que, sense ordre ni concert, coexistia juntament amb les més variades andròmines, —entre les quals recordo un telescopi amb història—. També era habitual, abans de començar les reunions, trobar-nos-el fullejant vells llibres d'actes municipals, per explicar-nos tot seguit anècdotes i curiositats d'algun alcalde o regidor desconegut per a tots nosaltres. D'una manera subtil però eficaç, anava cridant l'atenció dels companys de consistori sobre la necessitat que tota aquella informació havia de estar a l'abast de qui volgués consultar-la, creant per a tal fi un servei que tingués cura d'un dels darrers arxius històrics de Ripoll. Un bon aliat d'aquesta tàctica fou un article que va sortir a la **Revista de Girona** sobre els arxius municipals de la província. La majoria no quedaven gaire ben parats. Una de les fotografies que il·lustraven el treball era de l'arxiu municipal de Ripoll i mostrava un seguit de lleixes i papers, on quedava clar que era difícil que una persona pogués fer-hi una recerca mínimament eficient. Aquell article va arribar a una bona part del consistori. De mica en mica la idea va anar fent forat i ja era molt difícil que un regidor mostrés un desacord profund davant el projecte d'un Arxiu Històric Municipal. Va caldre desallotjar un magatzem per instal·lar, primerament i provisionalment, l'arxiu a la planta baixa de l'Ajuntament.

El servei va inaugurar-se l'any 1984, quan en Gonçal ja no era regidor, i se li encomanà la seva gestió. El lloc definitiu, amb mitjans adients per donar unes prestacions més acurades, es va decidir l'any 1987 en fer-se la remodelació de les dependències municipals.

Una assignatura pendent per al poble de Ripoll des del primer quart de segle era el Museu. Els mateixos càrrecs de Cultura de la Generalitat havien manifestat diverses vegades que no sabien exactament quin era l'interlocutor adient per tractar aquest tema. Responsables del bisbat sostenien que era part del seu patrimoni, en haver donat aixopluc a unes col·leccions fetes per uns ripollesos. Per a la majoria de ciutadans, però, era clarament un patrimoni de Ripoll, ja que l'esperit que el va crear i engrandir es devia al treball desinteressat de persones que, continuant la tasca del seu fundador, el senyor Tomàs Raguer, havien ajudat a recollir l'importantíssim fons que aplegava.

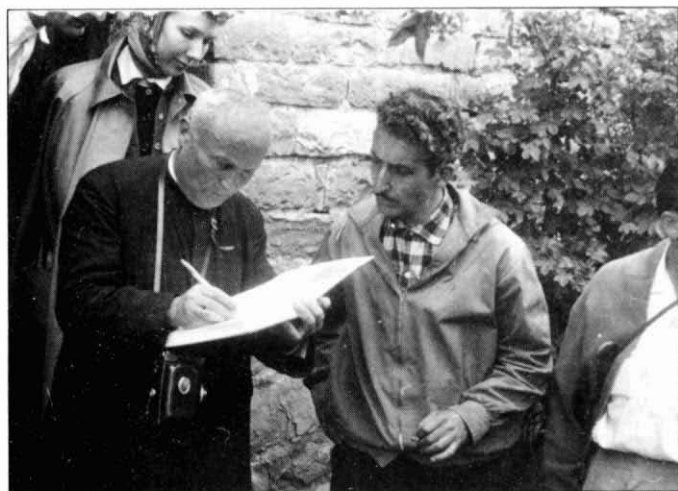
Quan, durant l'any 1990, els gestors del Museu es van plantejar seriosament aquest dilema, en Gonçal –juntament amb Florenci Crivillé–, no va tenir cap mena de dubte a l'hora de signar l'escrit que el senyor Eudald Graells va lliurar a l'Ajuntament, sol·licitant la seva intervenció com a legítim representant dels ripollesos. En Gonçal, en aquest cas com en molts d'altres del seu curs vital, enfront d'una Església que apostava pel poder en lloc de pels símbols i el missatge que impliquen, va optar per mantenir-se fidel al seu poble, com molt bé també li devien haver ensenyat els versos de Salvador Espriu.

1963. En nom del Club Excursionista Pirenaic, fa el lliurament d'uns trofeus.

1962. "Sollers contra casats". Festa, tiberi, gresca i una mica d'esport.

17 de maig de 1959. Al xalet-refugi de Saltor, amb mossèn Joan Colom.